

GIRONA, 1979
30 ANYS D'AJUNTAMENT DEMOCRÀTIC

La democràcia torna als pobles

Sobres ja el carrer

El ajuntaments seran nostres

GIRONA, 1979

30 ANYS D'AJUNTAMENT DEMOCRÀTIC

NTAMENT DEMOCRÀTIC

ANYS D'AJUNTAMENT DEMOCRÀTIC

D'AJUNTAMENT DEMOCRÀTIC

ANYS D'AJUNTAMENT DEMOCRÀTIC

30 ANYS D'AJUNTAMENT DEMOCRÀTIC

AJUNTAMENT DEMOCRÀTIC

PRÒLEG

Ara fa cinc anys, quan commemoràvem el primer quart de segle dels nostres ajuntaments democràtics, vaig escriure que “m’agradaria que els i les més joves poguessin copsar la intensitat emocional d’aquells moments”. I comentava també que tot i saber que era molt difícil transferir les emocions perquè, com és natural, pertanyen al domini d’allò més íntim i privat, l’important era que sabéssim que “per a molts milers de gironines i gironins el fet, avui tan habitual, de poder expressar lliurement una opció política davant de les urnes representava una conquesta que en moltes ocasions havia semblat inabastable, inimaginable”.

Aquest ha estat un dels motius essencials per a commemorar aquests trenta anys d’Ajuntament democràtic: celebrar per recordar; recordar per transferir i transferir per no oblidar. No és una invitació a la malenconia, ni una proposta a ancorar-nos en el passat. És, simplement, l’expressió de la voluntat de deixar constància d’allà on veníem per a ser capaços de valorar, en la seva justa mesura, allà on som avui.

I saber que, per continuar avançant ens són imprescindibles els valors que fa setanta anys ens varen segrestar i que en fa trenta vàrem ser capaços de recuperar. A hores d’ara ja tots sabem que el futur només el podrem construir incorporant aquells valors que mai més hauríem de deixar-nos arrabassar: la llibertat, la democràcia, el respecte, la concòrdia, la tolerància, constitueixen la biga mestra on recolzar el sempre fràgil edifici del nostre esdevenidor. Però ni el progrés de la nostra ciutat, ni el progrés del conjunt de la humanitat, seria factible al marge d’aquests elements que acabo d’esmentar.

Aquesta és la gran lliçó d’aquests darrers trenta anys i aquesta és la raó fonamental per a celebrar-ho conjuntament.

Anna Pagans i Gruartmoner
Alcaldessa de Girona

Teatro
Albéniz

TEATRO ALBÉNIZ
ENTRADA PROFESIONAL
CALLE REAL, FONCLAR

Teatro
Albéniz

CHURRERIA

POLICIA

LES ELECCIONS MUNICIPALS DE 1979 A GIRONA

LA TRANSICIÓ POLÍTICA ESPANYOLA

Eren altres temps. El país sortia d'una llarga dictadura i les incerteses eren moltes. Ningú no sabia cap a on s'aniria o qui venceria en les batalles de saló entre els diferents grups franquistes, i ningú no sabia si l'oposició democràtica tindria prou força per garantir un canvi, petit o gran. La crisi econòmica s'imposava. El fantasma dels anys de la Guerra Civil era agitat de tant en tant i no faltà ni la comparació de certes situacions amb el Front Popular ni l'alarmisme interessat especulant amb la possibilitat, propera o llunyana, de nous enfrontaments civils. La "classe política", com es diu ara, no existia. Al contrari, molts dels candidats -les candidates brillaven per la seva absència- eren joves i pràcticament sense experiència -i l'experiència que alguns tenien en la clandestinitat aviat es revelaria poc operativa davant les exigències de la gestió. Hi abundaven les patilles exagerades, els cabells llargs i les barbes. I molts temien encara la intervenció del governador civil.

Trenta anys després, la Guerra Civil torna a ser objecte de debat polític, però les circumstàncies han canviat molt. De la discussió sobre la dècada de 1930 ningú no n'espera grans sobresalts polítics, com no els espera de la crisi econòmica. I és que el principal canvi que s'ha produït és que la incertesa política s'ha reduït dràsticament. Aleshores, per a bé o per a mal, tot semblava possible.

Franco havia mort al llit el 20 de novembre de 1975 i Joan Carles havia estat proclamat rei dos dies després. El rei va ratificar Carlos Arias Navarro com a president de govern, però malgrat que

l'oposició democràtica creia que res no tornaria a ser igual, el nou govern no va donar mostres de voler cap reforma que anés més enllà d'una lentíssima evolució cap a un règim que no hauria de ser substancialment diferent del que havia deixat Franco. Tanmateix, pres en la tenalla de la crisi econòmica i d'una notable mobilització social i paralitzat per les pròpies dissensions internes, aquest govern fou cessat el juliol següent i substituït per un altre presidit per Adolfo Suárez que, amb la seva tasca, havia de contribuir a la legitimació de la monarquia. No és clar que Suárez ja pensés en aquell moment a pilotar una transició decidida cap a la democràcia, però el cert és que això fou el que succeí en els mesos següents. L'oposició democràtica era massa forta perquè pogués ser simplement ignorada, però massa dèbil per prendre la iniciativa al govern. Així Suárez buscà el pacte amb aquesta oposició, alhora que lluitava per no ser ni desbordat pels que volien una ruptura clara amb el passat ni aturat pels immobilitistes del franquisme i, si bé presentà i obtingué com a innegociables, la monarquia, la unitat d'Espanya, la renúncia a demanar responsabilitats als franquistes i l'economia de mercat, el cert és que en molts aspectes mancava d'un pla concret per aplicar i fins i tot d'una ideologia coherent i ben definida, donades les diverses tendències que s'agrupaven al seu si. El resultat d'aquesta estratègia fou el desmantellament de l'aparell institucional del franquisme entre novembre de 1976 i gener de 1977, la celebració d'eleccions lliures el 15 de juny de 1977, l'aprovació de la Constitució de 1978, els pactes de la Moncloa a l'octubre del mateix any, la celebració de noves eleccions el març de 1979, i l'inici del procés estatutari a l'estiu-tardor del mateix any -en un procés que ja s'havia iniciat el 1977 amb el restabliment de la Generalitat provisional (setembre), la creació del Consell General Basc (desembre) i la creació d'ens preautonòmics a la majoria del que serien les futures autonomies. Quedava per decidir el futur de Santander, Madrid i Logroño (abril-octubre de 1978).¹

En aquest procés, la convocatòria d'eleccions municipals va ser una demanda constant per part de les forces democràtiques, a la qual tant el govern com la UCD -el partit dirigit per Suárez- anà donant llargues, davant del temor de cedir massa parcel·les de poder a les esquerres. Finalment, el Reial Decret 117/1979, 26 de gener de 1979, publicat al BOE de l'endemà, convocà eleccions locals a tots els municipis espanyols, als òrgans unipersonals de les entitats d'àmbit territorials inferior al municipi, als *cabildos* insulars, al Parlament Foral de Navarra, i als apoderats de les Juntes Generals de Guipúzcoa i Vizcaya. Les eleccions tindrien lloc el 3 d'abril de 1979. El termini de presentació de candidatures finalitzaria el 16 de febrer a les 12 de la nit, i la campanya electoral començaria el 13 de març.²

¹ J.B.Culla, Borja de Riquer / Joan B.Culla, *El franquisme i la transició democràtica, 1959-1988*, Barcelona, Ed. 62, 1989; Carme Molinero, ed. *La transición, treinta años después*, Barcelona, Península, 2006; Javier Tusell / Álvaro Soto, *Historia de la Transición, 1975-1986*, Madrid, Alianza, 1996.

² *BOE*, 27/1/1979; *Los Sitios*, 16/2/1979, p.3 i 13/3/1979, p.1.

PSUC

*VOTA PSUC
VOTA
PAREBOLS*

GIRONA NECESSITA
EL TREBALL
L'EFICÀCIA
L'HONESTATAT
DELS
COMUNISTES

JA ENS CONEIXES

ALTERNATIVA
MUNICIPAL
DE
**CONVERGÈNCIA
I UNIO**

GIRONA
1979

PER UNS AJUNTAMENTS AL SERVEI DEL POBLE

**VOTA
COMUNISTES DE CATALUNYA**

entra amb nosaltres a l'ajuntament

**MITIN
GERONA**

PTC

Modificadors: Juan J. ATAZ
Josep Vilches
Francisco Caparrós
Francisco Molina
Carmen Murillo

Presentador: **Antoni Píllars**

Lloc: **Teatre d'Or**
Dia: **23 de febrer**
Hora: **7:30 de la tarda**

VOTA P.T.C.

PARTIT DEL TREBALL DE CATALUNYA
FEDERACIÓ CATALANA DEL P.T.E.

Fem juntement l'Ajuntament.

CENTRISTES DE CATALUNYA - UCD

GIRONA, CANDIDATS I PROJECTES

A la mort de Franco, Girona ja no era la petita ciutat de 30.000 habitants de mitjans de la dècada de 1950. Entre aquest any i la mort de Franco s'havia produït un important creixement, sobretot a causa de la notable immigració procedent de la resta de l'Estat i d'un conjunt d'annexions que anaren des de Santa Eugènia de Ter, Sant Daniel i Palau-Sacosta el 1963, fins a Campdorà, Domeny, Sant Ponç, Taialà i Salt el 1974, i fins a Sarrià de Ter el 1976. Girona assolí, així, vora els 79.000 habitants (61.174, la Girona "estRICTA", sense Salt i Sarrià). Girona es revelava com una de les ciutats mitjanes més dinàmiques de Catalunya, però alhora, precisament per aquest creixement i pel tipus de gestió dels ajuntaments franquistes, hom podia retreure a la ciutat moltes deficiències de serveis i d'infraestructures, la degradació de diversos dels seus barris i, en definitiva, un creixement que s'havia produït sense la necessària planificació urbanística.³ En aquesta ciutat -de la qual era alcalde des de 1972, nomenat pel governador civil, Ignasi de Ribot i de Balle-, es presentaren 6 candidatures.

Efectivament, malgrat el batibull de sigles polítiques que havien aparegut arran de l'inici de la transició, l'efecte combinat de la voluntat popular, expressada ja en dues eleccions, i dels recursos humans i materials creixents que calien per presentar-s'hi, des de 1977 ja s'havia produït una selecció entre els partits, de manera que les oportunitats i possibilitats que tenien uns o altres d'obtenir representació ja eren molt diferents. En les eleccions legislatives que es produïren immediatament

abans de les municipals, quatre partits acapararen el 85,15% dels vots emesos a la ciutat, amb un 25,93% d'abstenció i, en el conjunt de la circumscripció (la província de Girona) només 3 aconseguiren diputats: PSC-PSOE, CC-UCD i CDC-UDC, a raó d'1 diputat per formació.⁴ Per a les municipals, les candidatures presentades a Girona foren, per ordre alfabètic, les següents: Centristes de Catalunya (CC-UCD), Comunistes de Catalunya, Convergència i Unió, Partit dels Socialistes de Catalunya (PSC-PSOE), Partit del Treball i Partit Socialista Unificat de Catalunya (PSUC).⁵

Centristes de Catalunya (CC-UCD) va néixer com a coalició electoral a finals de 1978, de gent que provenia d'Unió Democràtica de Catalunya organitzada al voltant del fins aleshores líder d'UDC Anton Cañellas, de la governamental UCD que s'havia organitzat el 1977 a Catalunya, i d'algun altre sector de centre-dreta. A les eleccions municipals de 1979 van presentar Joan Terrades, de 46 anys, advocat i tècnic de l'Administració Civil de l'Estat. La candidatura tenia una mitjana d'uns 40 anys i estava formada sobretot per professionals liberals i càrrecs empresarials. Es presentaven com una candidatura "tècnica", que volia fugir d'enfrontaments polítics i que posava èmfasi en la necessitat de noves infraestructures. Gràcies als recursos generals d'UCD van fer una molt completa campanya a la premsa, amb anuncis que buscaven destacar el que interessaria a cada ciutadà, amb l'eslògan central "Tu ets el centre de la ciutat", que posaven èmfasi en les infraestructures i la seguretat. Una campanya més personalitzada a la ciutat de Girona, presentava Joan Terrades com el cap de l'equip més preparat per "resoldre els problemes ciutadans", una qüestió que a parer seu "no és tant una qüestió de política com d'eficàcia". Asseguraven que el que calia era gestionar "coses concretes", amb un "programa realista" allunyat d'"idees romàntiques" i amb un equip "d'homes responsables i eficients", "professionals segurs i no polítics d'ofici".⁶

Tanmateix, com ha declarat anys més tard Joan Vidal i Gayolà, candidat de CDC, a UCD “ens els miràvem aleshores com els continuadors del règim anterior”.⁷

Comunistes de Catalunya va ser una efímera coalició electoral formada per militants que venien de Bandera Roja (organització marxista-leninista escindida del PSUC) i el PSAN (Partit Socialista d'Alliberament Nacional dels Països Catalans, que es definia com a comunista i independentista). A Girona van presentar Xavier Corominas Mainegre, que aleshores tenia 28 anys i era un treballador acomiadat de la fàbrica paperera Torras Hostench de Sarrià de Ter, com a alcaldable. Tota la candidatura era molt jove (mitjana de 28 anys) i estava formada sobretot per treballadors provinents dels barris perifèrics de Girona, amb experiència a les associacions de veïns i a sindicats. Reclamaven un ajuntament “al servei del poble”, denunciaven que els ajuntaments franquistes havien estat dominats per “l'especulació”, “la corrupció” i “l'enxufisme”, i posaven èmfasi en la descentralització del consistori i la municipalització gradual de tots els serveis públics de la ciutat que depenien de l'Ajuntament, enlloc de fer concessions a empreses privades. Deixaven en mans dels veïns de Salt i Sarrià el futur d'aquests pobles.⁸

Convergència i Unió va néixer com a coalició electoral el setembre de 1978 a partir de l'acord entre Convergència Democràtica de Catalunya (partit polític nascut a Montserrat el 1974) i Unió Democràtica de Catalunya (partit fundat l'any 1931). Es definia com a coalició democràtica, catalanista i de centre-esquerra. Presentava per alcaldable Joan Vidal i Gayolà, de 35 anys, professor mercantil i president de la delegació comarcal d'Òmnium Cultural al Gironès. Candidatura amb força presència de professionals liberals i titulats universitaris, amb una mitjana d'edat de 41 anys i una dona (M. Gràcia Bosch) en un lloc destacat. L'eslògan principal destacava el “seny i l'eficàcia”

com a virtuts de la candidatura i es proposava millorar les infraestructures de la ciutat i l'ensenyament, insistint, però, que amb els pocs recursos de l'ajuntament, tot plegat s'havia de fer progressivament. També deixaven a mans dels veïns de Salt i Sarrià el seu futur.⁹

El Partit dels Socialistes de Catalunya (PSC-PSOE) fou el fruit d'un procés d'unificació iniciat vers 1974 de diferents forces polítiques que es reivindicaven socialistes. Aquest procés es donà de forma paral·lela a Catalunya i a Espanya i no culminà del tot fins al juliol de 1978, amb la unificació del Partit dels Socialistes de Catalunya (Congrés), el Partit dels Socialistes de Catalunya – Reagrupament, i la Federació Catalana Socialista (PSC-PSOE). A les eleccions municipals de Girona presentà com a alcaldable un jove Joaquim Nadal i Farreras, nascut l'any 1948 i professor d'història al Col·legi Universitari de Girona i a la Universitat Autònoma de Barcelona (de la qual depenia el CUG). La mitjana d'edat de la candidatura se situava en els 36-37 anys, incloïa una dona (Pilar Gisbert) entre els primers llocs, hi destacaven les professions qualificades i titulats universitaris, i l'experiència en les associacions de veïns i a la UGT. Els eslògans principals presentaven la candidatura com un mitjà perquè el ciutadà formés part de l'Ajuntament (“entra amb nosaltres a l'ajuntament”) i crear, així, una “Girona nova”. Com a propostes més destacades s'insistia en la necessitat de racionalitzar els serveis que oferia o havia d'oferir l'Ajuntament a través de la creació d'una Unitat Operativa de Serveis, incrementar els pressupostos d'ensenyament i cultura i donar prou autonomia a Salt i Sarrià.¹⁰

El Partit del Treball es va crear el 1975, paral·lelament al Partido del Trabajo a tot Espanya, com a partit marxista-leninista. Presentava Francesc Caparròs, de 29 anys i obrer, com a alcaldable amb una candidatura molt jove que vorejava els 30 anys i formada bàsicament per treballadors. Va ser

molt poc activa i insistia en la necessitat de portar a l'Ajuntament la "veu dels treballadors", buscant el vot "en els barris obrers i populars", per "fer neteja".¹¹

El Partit Socialista Unificat de Catalunya (PSUC), creat el 1936, va constituir un dels eixos fonamentals de la resistència antifranquista i va esdevenir, en els darrers anys de la dictadura, un ampli moviment sociopolític d'oposició al règim. Vora 1979 es reivindicava socialista, comunista (una classe obrera a Espanya, però dos partits: PCE i PSUC) i demòcrata, i insistia en la necessitat de crear una democràcia econòmica que superés el capitalisme. Presentava com a alcaldable Francesc Pararols, de 60 anys i militant del PSUC des de la seva creació, i cap de vendes de l'empresa ACEBSA, de Riudellots de la Selva. La mitjana d'edat de la candidatura era de 40 anys, presentava una dona (Pilar Vicente) en un lloc destacat, i estava formada sobretot per treballadors qualificats i titulats universitaris amb dos candidats que es definien com a "obrers", a més d'un mecànic i un carnisser. Com a experiència pública hi destacava la presència en associacions de veïns, a l'HOAC i a Comissions Obreres. L'eslògan principal presentava la candidatura com el mitjà per assegurar que l'Ajuntament respongués als interessos dels ciutadans ("fes teu l'Ajuntament") i s'insistia en la necessitat de la democratització i descentralització municipals a través d'un govern més col·lectiu i menys personalitzat en l'alcalde, "una gestió més eficient i honrada, i més recursos per aconseguir una educació pública i gratuïta que s'iniciés a les guarderies", i una revisió del Pla General d'Urbanisme per aturar "l'especulació". Sobre Salt i Sarrià apostava per la descentralització. Va protagonitzar una polèmica amb Comunistes de Catalunya i amb el PT en suggerir que aquests s'havien de retirar perquè dispersaven el vot de l'esquerra i beneficiaven "la dreta".¹²

- ³ Narcís Jordi Aragó, “Carta al futur batlle de Girona”, *Punt Diari*, 14/3/1979, p.3; Joan Vicente, “L'àrea urbana de Girona, entre l'evidència i la impotència”, *Revista de Girona*, 194, 1999, pp.30-35; Josep Oliver, *De la Gran Gerona a l'àrea urbana de Girona*, Girona, Ajuntament de Girona / Caixa Catalunya, 2000, pp.35-49 i 98.
- ⁴ *Los Sitios*, 4/3/1979, p.6.
- ⁵ *Los Sitios*, 16/2/1979, p.3 i 17/2/1979, p.2. Com a referència general de les eleccions de l'època, cal consultar Salvador Canals et. al., *Atlas electoral de Catalunya, 1976-80*, Barcelona, Fundació Jaume Bofill, 1981, i per a una anàlisi del personal polític de l'Ajuntament de Girona, Josep Clara, *El personal polític de l'Ajuntament de Girona, 1917-1987*, Girona, Cercle d'Estudis Històrics i Socials, 1987.
- ⁶ Joan B.Culla, *L'evolució de l'espai centrista a Catalunya (1976-1982)*, UAB, “working” paper n.4, Barcelona, 1989, disponible a <http://www.recercat.net/>; *Punt Diari*, 17/3/1979, p.5; *Los Sitios*, 21/3/1979, p.5, i anuncis publicats en ambdós diaris entre el 13/3/1979 i l'1/4/1979.
- ⁷ *Girona, 25 anys d'Ajuntament democràtic (1979-2004)*, Girona, Ajuntament de Girona, 2004, p.53.
- ⁸ *Diccionari d'història de Catalunya*, Barcelona, Ed.62, 1998, p.92 i 793-794; Entrevista a Xavier Corominas, *El Punt*, 4/1/2009; *Punt Diari*, 14/3/1979, p.14 i 22/3/1979, p.5.; *Los Sitios*, 24/2/1979, p.5 i 9/3/1979, p.4.
- ⁹ Joan Marcet, *Convergència Democràtica de Catalunya: el partit i el moviment polític*, Barcelona, Ed. 62, 1984; *Punt Diari*, 14/3/1979, p.14 i 15/3/1979, p.5.; *Los Sitios*, 24/2/1979, p.5; 13/3/1979, p.5 i 16/3/1979, p.5.
- ¹⁰ J. L. Martín Ramos, “Fragmentació i unitat del socialisme català durant la dictadura franquista (1939-1978)”, *L'Avenç*, 228, 1998, pp.20-24; Gabriel Colomé, “El Partit dels Socialistes de Catalunya (PSC-PSOE)”, *L'Avenç*, 228, 1998, pp.26-30; *Punt Diari*, 14/3/1979, p.5 i 11.
- ¹¹ *Diccionari d'història de Catalunya*, Barcelona, Ed. 62, 1998, p.795; *Punt Diari*, 14/3/1979, p.13 i 24/3/1979, p.5; *Los Sitios*, 18/3/1979, p.5.
- ¹² VVAA, “PSUC, 50 anys d'història” (Dossier), *L'Avenç*, 95, 1986, pp.6-67; *Punt Diari*, 14/3/1979, p.14 i 21/3/1979, p.5; *Los Sitios*, 9/3/1979, p.5 i 17/3/1979, p.5.

LA CAMPANYA

La campanya per a les municipals va ser en gran part una continuació de la campanya per a les legislatives, que s'havien celebrat l'1 de març de 1979. Així ho volia fer valer el PSC que, en precampanya, va publicar uns anuncis on assenyalava que “amb la vostra ajuda hem guanyat les eleccions legislatives” i que “amb la vostra ajuda hem de guanyar les eleccions municipals”, va presentar la seva candidatura i va publicar diversos anuncis en tanques on, evidentment sense les sigles, ja estampava el seu lema principal: “Entra amb nosaltres a l'Ajuntament”. Comunistes de Catalunya i PSUC també van presentar les seves candidatures en precampanya.¹³

La propaganda política es va realitzar a través de molt diversos mitjans, des dels mítings i actes diversos, els cartells petits o grans, la ràdio i els debats. A hores d'ara, però, no hem pogut accedir ni a les gravacions de Ràdio Girona ni als arxius dels partits, indispensables per conèixer dades com les despeses de campanya, les fonts d'ingressos o les inversions en els diferents mitjans. Farem, per tant, una aproximació a partir dels actes realitzats i els anuncis pagats a la premsa.

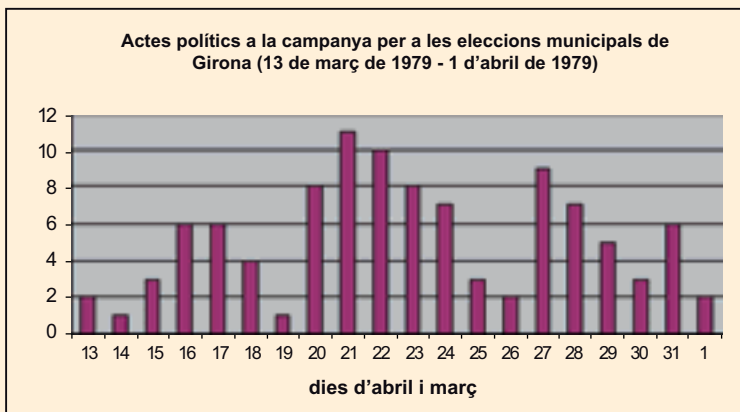
El dia de l'inici oficial de la campanya, el 13 de març, *Los Sitios* titulava: “Discreto ritmo y escasez de actos en Gerona”. Efectivament, segons el registre dels actes realitzats per les diverses candidatures,¹⁴ va caldre esperar el primer cap de setmana perquè es realitzessin força actes a la ciutat.

Amb tot, durant la primera setmana se n'haurien realitzat (de dimarts 13 a diumenge 18) 21, és a dir, menys d'un acte per candidatura al dia. Durant la segona setmana (de dilluns 19 a diumenge 25)

haurien estat 48 (una mica més d'un acte per candidatura i dia), i durant la darrera (de dilluns 26 a diumenge 1 d'abril) 31 (poc menys d'un acte per candidatura i dia). Els pocs actes de la darrera setmana haurien pogut estar motivats per la poca assistència de públic.

El *Punt Diari*, per exemple, informava el dia 24 que “la poca assistència de públic als mítings continua essent la nota predominant d'aquesta campanya electoral”. “Els actes electorals sectorials” -continuava el diari-, o sigui, aquells en què els partits presentaven amb detall les seves propostes, “presenten uns aspectes desoladors quant a la participació ciutadana. El màxim d'assistència es xifra en 25-30 persones, i el mínim en 4-5, i en alguns actes hi ha hagut més gent a la taula de presidència que a les butaques”.¹⁵

CENTRISTES DE CATALUNYA-UCD

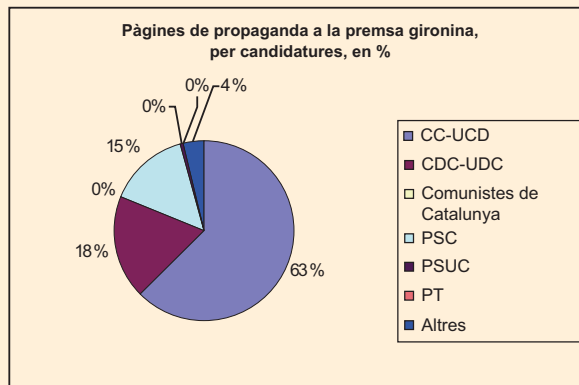
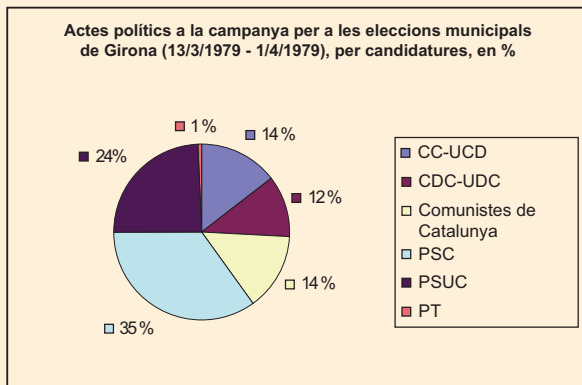
*DIADES D'INFORMACIO
MUNICIPAL*

*FEM JUNTAMENT
L'AJUNTAMENT*

Així, els partits van completar les xerrades sobre el seu programa amb tot un conjunt d'actes destinats a cridar l'atenció sobre el seu programa. La candidatura que, segons les dades disponibles, ho va fer de manera més coherent va ser la del PSC. Va començar la primera setmana amb sardanes (dies 16 i 19), animació infantil (17 i 18) i vi i coca (17); va dedicar la segona setmana a explicar el seu programa, i va acabar la campanya amb un cap de setmana on molt clarament van predominar els actes populars per sobre dels de "contingut": havaneres i ball popular la nit del divendres 30, cercavila i teatre el dissabte i sardanes el dilluns. El PSUC va procurar entreteniment per als infants amb la intenció d'atreure els pares i mares, amb titelles i recitals infantils (els dies 17, 18, 24 i 31), a més d'un recital el 23.

Des de la dreta, CC-UCD va contraatacar amb força, i va programar una cercavila amb espectacles infantils, xocolatada i disfresses, i fins i tot “premios en metálico” (el 24), una festa popular amb sardanes i regals per als nens (el 29) i cremat (el 30).

Referint-se al darrer cap de setmana electoral, *Los Sitios* va poder ironitzar: “candidatos van a hablar, bailar, cantar y hacer deporte, todo es válido cuando de una alcaldía o concejalía se trata”.¹⁶

Tenint en compte tant els actes populars com els explicatius, la campanya, com es veu en el gràfic, va ser molt més completa des de l'esquerra que des de la dreta. PSC, PSUC i Comunistes de Catalunya van realitzar un gran nombre d'actes i ben distribuïts per la geografia gironina. CC-UCD i CDC-UDC van ser prou més discrets. El Partit del Treball va limitar-se a presentar la seva candidatura.

Tanmateix, aquest tipus de campanya s'havia d'acompanyar d'una presència quotidiana al carrer. Així, el dia 24 de març ja havien penjat cartells de propaganda el PSC, CC-UCD i CDC-UDC, i el PSUC va culminar la seva campanya amb una gran enganxada de cartells, pagats amb la venda d'obres del seu fons d'art, donades per diversos artistes.¹⁷ Si la propaganda inclosa als diaris de la ciutat pot ser un indicador dels recursos que es van destinar als cartells, és molt significatiu de veure com la situació s'inverteix en relació als actes polítics.¹⁸ En aquesta vessant, Centristes de Catalunya – UCD va disposar de molts més recursos que les altres candidatures. A “altres” s'hinclou una pàgina anònima, publicada l'1 d'abril a *Los Sitios* que volia desprestigiar el PSOE posant èmfasi en el seu caràcter marxista i no pas moderat.

¹³ *Punt Diari*, 4/3/1979, p.7.

¹⁴ Es tracta d'una base de dades realitzada procedent del buidatge d'aquest tipus d'actes apareguts a *Los Sitios* i al *Punt Diari*. Cal tenir en compte que els dilluns no hi havia diari, que el registre no és complet (ja que la premsa, i sobretot el *Punt Diari*) no recollia tots els actes, i que la darrera setmana sembla sotsrepresentada. *Los Sitios* havia estat fundat a Girona el 1943 i era *Diario del Movimiento*; el *Punt Diari* havia començat la seva publicació tot just el febrer de 1979 i tenia aleshores poca difusió: Josep Clara, *Girona sota el franquisme, 1959-1976*, Girona, Ajuntament de Girona / Diputació de Girona, 1991; VVAA, "Premsa escrita" dins *BBdGI*, CD-Rom, El Punt, 2001.

¹⁵ *Punt Diari*, 24/3/1979.

¹⁶ *Los Sitios*, 1/4/1979, p.7.

¹⁷ *Punt Diari*, 24/3/1979; *Girona, 25 anys d'Ajuntament democràtic...*, p.61-62.

¹⁸ "Pàgines" de propaganda incloses al *Punt Diari* i *Los Sitios* entre el 13/3/1979 i l'1/4/1979, de partits que es presentaven a l'Alcaldia de Girona o altres que clarament hi volien incidir malgrat no presentar-s'hi. Un anunci a pàgina completa comptabilitza com una pàgina; un que ocupa una part de la pàgina, comptabilitza segons l'espai que ocupa.

LA JORNADA ELECTORAL I ELS RESULTATS

La jornada es va desenvolupar amb tranquil·litat. Vora les dotze de la nit era clar que el PSC guanyava les eleccions i que sumant els seus resultats amb el PSUC aconseguia la majoria absoluta. Els resultats, amb un 35% d'abstenció, eren: PSC, 9 regidors; CDC-UDC, 7; CC-UCD, 5; PSUC, 4. Els militants del PSUC es van dirigir al Saló de Descans del Teatre Municipal, on el PSC recollia els resultats, i els dos alcaldables, Joaquim Nadal i Francesc Pararols van donar a la premsa la fotografia de portada que resumia el resultat de la jornada i el més que probable ajuntament: ambdós, un al costat de l'altre, puny enlaire, mentre sonaven La Internacional i Els Segadors. En les seves primeres declaracions a la premsa, Pararols felicitava els socialistes i afirmava, segons la transcripció de *Los Sitios*, que el seu èxit permetria “que sean las izquierdas quienes en el futuro gobiernen en Gerona”. Nadal es mostrava més caut i a la pregunta de J. Sureda, de *Los Sitios*, de si la celebració conjunta amb Pararols significava que ja hi havia pacte de govern, responia, segons transcripció del mateix diari, que “eso espero y también cuento con los de Convergència”. Poc després, responent a preguntes de F. Bousó, també de *Los Sitios*, afirmava que no hi havia hagut pactes previs, però que “después de los resultados de hoy, sí que hemos llegado a un acuerdo. Antes no había habido pactos concretos. Pactos tácitos, indudablemente sí. Pero eso es todo”. L'endemà, la premsa ho recollia a portada. El *Punt Diari* posava que “socialistes i comunistes governaran Girona”, i *Los Sitios*, amb foto inclosa, posava que “Gerona tiene alcalde socialista: Joaquim Nadal i Farreras. Pactaron anoche con

MARZO
1979

26	27	28	1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

CALENDAR

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

los comunistas y dominan el Ayuntamiento”. Els dies següents, van aflorar a la ciutat les reticències d’alguns sectors a la possibilitat d’un “Front Popular” de PSC i PSUC. Des de CDC-UDC es deia que un pacte d’aquesta mena “no respon a les estructures de Girona”; des del PSUC s’afirmava que un pacte a tres bandes (PSC – CDC-UDC – PSUC) era innecessari, i el PSC explicava que encara no hi havia pacte, que era “absurd desenterrar fantasmes” i es mostrava obert a un pacte a tres bandes. El dia 19 d’abril es produïa la presa de possessió. Joaquim Nadal va rebre els vots favorables del PSC, del PSUC i de CDC-UDC.¹⁹

Genís Barnosell

Professor d’història contemporània a la UdG

¹⁹ *Punt Diari*, 4/4/1979, p.1, i 5/4/1979, p.5; *Los Sitios*, 4/4/1979, p.1 i 9 i 5/4/1979, p.3 i 4; VVAA, “Entrar als ajuntaments” i “Crònica política”, dins *BBdGI*, CD-Rom, El Punt, 2001. Més indicis de les reserves que va provocar en alguns sectors la victòria socialista a *Girona 25 anys...*, p.42-46 i 56.

Alt Empordà ● Baix Empordà ● Cerdanya ● Garrotxa ● Gironès ● Ripollès ● Selva

Eleccions Municipals

Els socialistes guanyen en vots, Convergència i Unió en ajuntaments

La poca afiliació, única dominant. La foto de Consolat, en un col·legi gironí, pot ser-ne una bona prova. Era al migdia.

GIRONA

PSC-PSOE: 11.746 CDC-Unió: 9.284

FIGUERES

PSC-PSOE: 3.750 CDC-Unió: 3.212

OLOT

CDC-Unió: 3.552 Independents: 2.940

LA BISBAL

UCD: 1.205 ERC: 854

STA COLOMA

CDC-Unió: 1.169 PSC-PSOE: 674

RIPOLL

PSC-PSOE: 692 Independents: 683

PUIGCERDA

PSC-PSOE: 3.283 CDC-Unió: 1.275

GERONA TIENE ALCALDE SOCIALISTA: JOAQUIM NADAL i FARRERAS

Pactaron anoche con los comunistas y
dominan el Ayuntamiento:

13 concejales, frente a los 7 de
Convergència-Unió y 5 de los centristes

En nuestra ciudad votaron 36.964
personas (el 64'96 por ciento) y se
abstuvieron 19.919 (el 35'03)

Centristes de
Catalunya-UCD,
la gran derro-
tada, con 2.282
votos menos
que el 1-M

GIRONA, 1979

30 ANYS D'AJUNTAMENT DEMOCRÀTIC

LLIBRE i DVD

Edita: Ajuntament de Girona

Servei de Gestió Documental, Arxius i Publicacions (SGDAP)

Coordinació: Joan Boadas i Raset

Realització: Fàbrica de Gel

Text: Genís Barnosell

Documentació sonora: Ajuntament de Girona. (CRDI)

Fotografies: Ajuntament de Girona. (CRDI)

(Fons Narcís Sans i Prat i Fons Joaquim Curbet i Hereu)

Arxiu fotogràfic Josep Maria Oliveras

Documentació: David Iglésias, Cristina Feixas, Núria Surià,
Anna Gironella, Fina Navarrete, Pau Saavedra, Albina Varés

Cartells: Arxiu Municipal de Girona (AMGi)

Arxiu Històric de Girona (AHG)

Música: Xavier Montsalvatge

Impressió: Palahí Arts Gràfiques

Dipòsit legal: GI-168-2009

ISBN: 978-84-8496-140-6

(...) “Aquest ha estat un dels motius essencials per a commemorar aquests trenta anys d’Ajuntament democràtic: celebrar per recordar; recordar per transferir i transferir per no oblidar. No és una invitació a la malenconia, ni una proposta a ancorar-nos en el passat. És, simplement, l’expressió de la voluntat de deixar constància d’allà on veníem per a ser capaços de valorar, en la seva justa mesura, allà on som avui”.

Del pròleg d’Anna Pagans